

**KOMENDANT GŁÓWNY
STRAŻY GRANICZNEJ**

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPŁ 2017 -07- 07

ZAL. .... NR .....

RPW/39980/2017 P
Data:2017-07-07

Warszawa, dnia 04 lipca 2017 r.

Egz. nr 1

KG-CU-1045/IV/GS/17

2017 -07- 04

**Pan
Adam BODNAR
Rzecznik
Praw Obywatelskich**

Stanowmy Pani Przekniku,

odpowiadając na pismo nr XI.543.33.2017.MS z dnia 23 czerwca 2017 r. w sprawie odmów wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wydanych panu M. K., wobec którego Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPCz) na podstawie art. 39 Regulaminu Trybunału, wydał zarządzenie tymczasowe zobowiązujące Rząd RP do niewydalania, poniżej przedstawiam co następuje.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990 i 2066 oraz z 2017 r. poz. 60) cudzoziemcowi odmawia się wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gdy nie posiada ważnego dokumentu podróży, ważnej wizy lub innych ważnych dokumentów uprawniających do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i do pobytu na tym terytorium. Zgodnie z art. 33 decyzję o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydaje cudzoziemcowi komendant placówki Straży Granicznej – decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu. Oznacza to, że decyzja o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wywołuje natychmiastowy skutek. Nadanie decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności jest niezbędne ze względu na realizację celu, jakim jest niedopuszczenie cudzoziemca do terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyjątek od zasady natychmiastowego wykonania decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej został określony w art. 31 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, który stanowi, że „Cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, można - w szczególnie uzasadnionych przypadkach, ze względu na jego stan zdrowia - nie przekazywać do państwa trzeciego. Cudzoziemcowi temu w przypadku wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia zapewnia się opiekę medyczną.”

Reasumując należy wskazać, iż zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym wydane na podstawie art. 39 Regulaminu Trybunału zarządzenie tymczasowe, nakładające obowiązek pozostawienia skarżących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest niemożliwe do zastosowania. W polskim systemie prawnym brak jest mechanizmu umożliwiającego

wprowadzenie w życie środka tymczasowego polegającego na pozostawieniu skarżących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy nie spełniają warunków wjazdu i pobytu.

Należy podkreślić, iż wobec skarżących została już wydana decyzja o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Oznacza to, że komendant placówki Straży Granicznej stwierdził, iż zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach. Natomiast w wyniku przeprowadzonego postępowania weryfikacyjnego - w zakresie celu wjazdu - komendant placówki Straży Granicznej stwierdził również, iż nie zachodzą okoliczności umożliwiające stosowanie wobec cudzoziemca przepisów wyłączających regulacje o odmowie wjazdu tj. art. 28 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach.

Ponadto obowiązujące przepisy nie regulują sytuacji (wyjątek art. 28 ust. 2 – ze względu na stan zdrowia), w której pomimo posiadania decyzji o odmowie wjazdu, cudzoziemiec może przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie wydaje się, w przypadku gdy cudzoziemiec podczas kontroli granicznej:

a) zadeklarował zamiar złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w przypadku, o którym mowa w art. 28 ust. 1 lub art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

b) złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.

W tym miejscu pragnę zwrócić uwagę na fakt, że pan K nie deklarował chęci złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium RP.

Reasumując wszelkie działania wobec pana K były prowadzone w ramach odprawy granicznej i odbywały się przed przekroczeniem granicy, w związku z czym nie można uznać tej osoby jako przebywającej na terytorium RP.

Ponadto pragnę poinformować, że wyżej wymieniony cudzoziemiec, składając skargę do ETPCz, nie przebywał na terytorium RP i nie działał osobiście.

Odnosząc się do kwestii poruszanej w Pańskim piśmie w zakresie możliwości zastosowania art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990 z późn. zm.), uprzejmie informuję, że przedmiotowy przepis jest Straży Granicznej znany i chociaż ma charakter wyjątkowy to jest stosowany w ramach utrwalonej, wieloletniej praktyki. Jednakże poza zakresem czasowym (możliwość wjazdu i pobytu do 15 dni) przywołany przepis nie rozstrzyga o obowiązku państwa wobec osoby, do której jest stosowany. Tym samym rozwiązania, które umożliwia art. 32 ustawy o cudzoziemcach nie mogą być automatycznie utożsamiane z art. 39 Regulaminu Trybunału, gdyż osoba działa poprzez pełnomocnika i intencją tej osoby jest poszukiwanie wsparcia, ale w innej formule niż ochrona międzynarodowa.

Zagwarantowanie takiego wsparcia nie jest możliwe w ramach art. 32 ustawy o cudzoziemcach, co jest istotą tego rozwiązania. Trudno sobie wyobrazić sytuację, kiedy osoba wielokrotnie stawiając się do kontroli granicznej, przy kolejnej próbie wjazdu na terytorium RP byłaby podmiotem rozstrzygnięcia na podstawie art. 32 cytowanej ustawy. Ponadto taki sposób wykorzystania uprawnień, wynikających z przedmiotowego artykułu, mogłoby doprowadzić do zmiany jego charakteru z wyjątkowego, na powszechnie ułatwiający wjazd na terytorium RP.

Jednocześnie trzeba pamiętać, że wobec cudzoziemca, któremu umożliwiono wjazd na terytorium RP w trybie art. 32 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach podejmowane są działania

rejestracyjne w bardzo ograniczonym zakresie. Od takich cudzoziemców nie pobiera się odcisków linii papilarnych oraz nie sporządza się fotografii i nie umieszcza się tych danych w europejskich bazach danych. W związku z tym w przypadku dalszej migracji wtórnej tej kategorii osób przy jednoczesnej „utracie” dokumentów podróży, wystąpi brak możliwości potwierdzenia tożsamości i ustalenia sposobu oraz miejsca przekroczenia granicy przez służby innych krajów Unii Europejskiej.

W tym miejscu chciałbym podkreślić, że Straż Graniczna działa w duchu odpowiedzialności, nie tylko za ochronę granicy zewnętrznej Unii Europejskiej, ale także wszystkich państw obszaru Schengen.

Dodatkowo pragnę zauważyć, że spośród 32 osób objętych zarządzeniem ETPCz (art. 39 Regulaminu Trybunału) na terytorium RP wjechało 13 osób z uwagi na złożenie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej. Pozostałe osoby, które nie zadeklarowały chęci ubiegania o udzielenie ochrony międzynarodowej i jednocześnie nie spełniły warunków na wjazd i pobyt na terytorium RP otrzymały decyzję o odmowie wjazdu.

Opisywane powyżej zarządzenie tymczasowe Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, wydane na podstawie art. 39 Regulaminu Trybunału, nie może stanowić samoistnej i wyłącznej przesłanki umożliwiającej wjazd na terytorium RP. W tym przypadku podstawową formułą na wjazd na terytorium RP może być samodzielna, bezpośrednia i wyartykułowana w kontekście całej wypowiedzi, wola poszukiwania ochrony międzynarodowej.

Łączny wypis z akt

gen. bryg. SG Marek Łapiński

nr

**ZASTĘPCA
KOMENDANTA GŁÓWNEGO
STRAŻY GRANICZNEJ**
gen. bryg. SG Jacek RAJGER